

Source :

โพสต์ทูเดย์

Date :

1 ส.ค. 2559 Page :

B10

No :

ผ่าน กม.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย

B10

การประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) วันที่ 31 มี.ค.มีมติเห็นชอบร่าง พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายจำเลยในคดีอาญา ในชั้นรับหลักการวาระแรก โดยก่อนหน้านี้ นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ชี้แจงว่าได้เพิ่มเติมให้มีการแจ้งสิทธิการได้รับค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหายหรือทายาทของจำเลยที่ได้รับความเสียหาย จากการที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้อง หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า จำเลยไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด

Source : มติชน

Date : 1 เม.ย. 2559

Page : 6

No: 59151926

ยกฟ้อง'ศักดิ์ชัย กาย'คดีถอนเงิน158ล.

เมื่อวันที่ 31 มีนาคม ที่ศาลอาญา ถนนรัชดาภิเษก ศาลอ่านคำพิพากษาคดีที่ พล.ต.ต.เพชร ณ บ่อมเพ็ชร โดย น.ส.นพมาศ ณ บ่อมเพ็ชร ฐานะผู้อนุบาล เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายศักดิ์ชัย กาย เป็นจำเลย ฐานปลอมและใช้เอกสารปลอม โดยคำฟ้องโจทก์สรุปว่า เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2543 จำเลยได้ปลอมใบถอนเงินธนาคารกรุงไทย สาขาศรีนครินทร์ ซึ่งมีลายมือชื่อของโจทก์แล้วนำไปถอนเงินจำนวน 158,330,000 บาท ในรูปของแคชเชียร์เช็ค และนำไปเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลย

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ที่โจทก์ฟ้องจะเป็น ความผิดฐานปลอมเอกสารได้ต่อเมื่อเป็นการ กรอกข้อความลงในเอกสารโดยไม่ได้รับความ ยินยอมหรือฝ่าฝืนคำสั่งจากโจทก์ จากคำเบิก ความของ น.ส.นพมาศ พยานโจทก์เชื่อว่าจำเลย กระทำผิดเนื่องจากตรวจสอบบัญชีเงินฝากของ โจทก์พบว่ายอดเงินในบัญชีเหลือเพียงเล็ก น้อย หลังพยานได้รับคำสั่งจากศาลเยาวชนฯ ให้เป็นผู้อนุบาลโจทก์ แต่ไม่ปรากฏว่าโจทก์ เคยบอกเล่าการกระทำของจำเลยให้พยานฟัง โดยตรงด้วยตนเอง หรือเคยโต้แย้งการเบิก ถอนเงินจำนวนมากออกจากบัญชีของโจทก์

ศาลเห็นว่า เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการของ โจทก์และจำเลยแล้ว ฟังได้ว่า พล.ต.ต.เพชร และจำเลยมีความสนิทสนมกันมาก ถึงขนาด โจทก์รักและไว้วางใจจำเลย มอบหมายให้ดูแล

จัดการทุกอย่างภายในบ้าน รวมทั้งดูแลเรื่อง การเงินมานานกว่า 10 ปี ตั้งแต่ปี 2541- 2553 นอกจากนี้โจทก์และยังมีพนักงาน ธนาคารกรุงไทย สาขาศรีนครินทร์ เบิกความ ว่าขั้นตอนการถอนเงินมีความเข้มงวด ขณะที่ น.ส.นพมาศไม่มีหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ ในการถอนเงินมาแสดงต่อศาล ทั้งที่สามารถขอ ได้จากธนาคาร แสดงให้เห็นว่าการเบิกถอนเงิน ดังกล่าวโจทก์เดินทางไปเบิกเงินด้วยตัวเอง

ส่วนที่ น.ส.นพมาศเบิกความว่า ช่วง ขณะเกิดเหตุจำเลยได้ดูแลโจทก์ซึ่งป่วยมี สติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์ ก็มีเพียงประวัติการ รักษาที่ระบุว่าโจทก์เข้ารักษาในโรงพยาบาล หลายครั้ง ไม่อาจบ่งชี้ได้ว่าโจทก์ป่วยถึงขั้นไม่ ยินยอมให้ผู้อื่นกรอกข้อความในใบถอนเงิน และเช็คตามฟ้อง ส่วนใบรับรองแพทย์ที่ว่าไม่ สามารถทำนิติกรรมใดๆ เป็นหนังสือที่ทำขึ้นเมื่อ วันที่ 15 มิถุนายน 2555 หลังเกิดเหตุแล้วหลาย ปี ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อพิจารณาความผิดของ จำเลยได้ แสดงให้เห็นว่าโจทก์ประสงค์มอบ ทรัพย์สินส่วนมากให้จำเลย ประกอบกับคำเบิก ความของแพทย์ที่รักษาโจทก์และเอกสารใบรับ รองแพทย์ระบุว่า วันที่มอบทรัพย์สินให้นั้นโจทก์มี สติสัมปชัญญะครบถ้วนและทำหนังสือแสดง เจตนาตามความประสงค์ของโจทก์จริง พยาน หลักฐานโจทก์ยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยปลอมและ ใช้เอกสารปลอม พินิจพิเคราะห์

Source : มติชนสุดสัปดาห์

Date : 1 เม.ย. 2559

Page : 36

No: 59151696

นักศาสตร์เพื่อราษฎร
ปิยบุตร แสงกนกกุล

ศาลไทยกับรัฐประหาร (5)

ในตอนที่แล้ว เราได้กล่าวถึง “อพัฒนาการ” การเขียนกฎหมายเพื่อรับรองประกาศ คำสั่งของคณะรัฐประหารของเนติบริกรนักกฎหมาย ให้แก่คณะรัฐประหารไปแล้ว 2 รูปแบบ ได้แก่ การรับรองความชอบด้วยกฎหมายให้แก่ประกาศ คำสั่งของคณะรัฐประหารไว้ในพระราชบัญญัติ และการรับรองประกาศ คำสั่งของคณะรัฐประหารไว้ในรัฐธรรมนูญชั่วคราว

ในตอนนี้จะกล่าวถึงการรับรองความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและความชอบด้วยกฎหมายให้แก่ประกาศ คำสั่งของคณะรัฐประหารไว้ในรัฐธรรมนูญชั่วคราว และตามมารรับรองความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และความชอบด้วยกฎหมายให้อีกครั้งในรัฐธรรมนูญถาวร

รัฐประหาร 23 กุมภาพันธ์ 2534 โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือ รสช. ยึดอำนาจจากรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ฉีกรัฐธรรมนูญ 2521 และประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร 2534 ในฐานะเป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราว

ในมาตรา 32 ของธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร 2534 บัญญัติว่า

“บรรดาการกระทำ ประกาศหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติที่ได้กระทำ ประกาศ หรือสั่งก่อนวันใช้ธรรมนูญการปกครองนี้ ทั้งนี้ ที่เกี่ยวเนื่องกับการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ไม่ว่าจะกระทำด้วยประการใด หรือเป็นรูปใด และไม่ว่าจะกระทำ ประกาศ หรือสั่งให้มีผลใช้บังคับในทางนิติศาสตร์ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ ให้ถือว่ากระทำ ประกาศ หรือคำสั่ง รวมทั้งการกระทำของผู้ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งนั้น ตลอดจนการกระทำของบุคคลใดๆ ซึ่งได้กระทำเนื่องในการยึดหรือควบคุมอำนาจการปกครองแผ่นดินดังกล่าว เป็นการกระทำ ประกาศ หรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย”

หลังจากนั้น มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญถาวร คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 โดยในมาตรา 222 ได้รับรองให้

“บรรดาประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ หรือกฎหมายที่มีผลเป็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติหรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติหรือประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 27 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 ทั้งนี้ ไม่ว่าจะให้มีผลใช้

บังคับในทางนิติบัญญัติ ทางบริหาร หรือทางตุลาการ บรรดาที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ จนถึงวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้มีผลใช้บังคับได้โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป และถ้าประกาศหรือคำสั่งดังกล่าวมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติหรือในทางตุลาการ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงหรือคำสั่งดังกล่าวให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ การตราพระราชบัญญัติตามมาตรานี้ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งได้กระทำไปตามประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว และให้บุคคลหรือคณะบุคคลนั้นได้รับความคุ้มครอง ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องในทางใดมิได้"

การรับรองประกาศ คำสั่งของคณะรัฐประหารในครั้งนี้ นอกจากรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญชั่วคราวแล้ว ยังตามไปรับรองต่อในรัฐธรรมนูญถาวรอีกด้วย นั่นหมายความว่า แม้คณะรัฐประหารได้พ้นจากอำนาจไปแล้ว มีรัฐบาลจากการเลือกตั้ง ระบบกฎหมายเข้าสู่ในสภาพปกติแล้ว และรัฐธรรมนูญชั่วคราวสิ้นผลลงไปแล้ว เราก็ไม่สามารถโต้แย้งได้ว่าบรรดาประกาศ คำสั่งของคณะรัฐประหารนั้นขัดกับรัฐธรรมนูญถาวรที่ใช้บังคับอยู่ได้

อย่างไรก็ตาม ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 913/2536 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการตีความขยายอำนาจของตนในการเข้าไปตรวจสอบว่าประกาศหรือคำสั่งของคณะรัฐประหารนั้นขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่

โดยในคดีนี้ นายเสนาะ เทียนทอง (ผู้ร้อง) ได้ยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2534 รสช. ได้ออกประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 เรื่องให้อายัดและห้ามจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน (คตส.) ให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณารายชื่อนักการเมืองที่มีพฤติการณ์อันสื่อแสดงให้เห็นได้ว่ามีทรัพย์สินรั่วรายผิดปกติ

ซึ่งต่อมา คตส. ได้พิจารณาบรรดาทรัพย์สินของผู้ร้องแล้วมีคำวินิจฉัยว่า ผู้ร้องเป็นผู้รั่วรายผิดปกติตามนัยข้อ 2 ของประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ผู้ร้องจึงร้องมายังศาลฎีกาเพื่อแสดงและพิสูจน์ว่าประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ใช้บังคับแก่ผู้ร้องมิได้

ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยว่า ศาล

ฎีกามีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมายตามคำร้องโดยไม่ต้องส่งให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา (รัฐธรรมนูญ 2534 ได้ตั้งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาว่ากฎหมายขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่) โดยให้เหตุผลว่า

"พิเคราะห์แล้ว ขณะที่ รสช. ออกประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 เป็นช่วงเวลาที่ไม่มีกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือธรรมนูญการปกครองฉบับใดใช้บังคับ ต่อมาระหว่างที่ประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ใช้บังคับอยู่นั้นได้มีการประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2534 ดังนั้น ประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากับพระราชบัญญัติจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2534 และจะขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2534 ไม่ได้... เห็นว่าตามหลักกฎหมายทั่วไป ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดจะใช้บังคับแก่คดีได้หรือไม่เพียงใด ศาลย่อมมีอำนาจวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นๆ ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือไม่ด้วย เว้นแต่จะมีบทกฎหมายใดโดยเฉพาะบัญญัติให้อำนาจนี้ไปตกอยู่แก่องค์กรอื่น... คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะในปัญหาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 หรือไม่เท่านั้น อำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2534 หรือไม่ จึงตกอยู่แก่ศาลตามหลักกฎหมายทั่วไปดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ศาลฎีกาจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องโดยไม่ต้องส่งไปให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย..."

ศาลฎีกาได้วินิจฉัยต่อไปว่า

"อำนาจของ คตส. ดังกล่าวจึงเป็นอำนาจในการพิจารณาพิพากษารรคดีซึ่งตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยเป็นอำนาจของศาลในอันที่จะดำเนินการตามกฎหมาย ประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ข้อ 2 และข้อ 6 จึงมีผลเป็นการตั้งคณะบุคคลที่มีใช้ศาลให้มีอำนาจทำการพิจารณาพิพากษารรคดีเช่นเดียวกับศาล ย่อมขัดต่อประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย... นอกจากนี้ ทรัพย์สินของผู้ร้องที่ถูกยึดและตกเป็นของแผ่นดินตามคำวินิจฉัยของ คตส. เป็นทรัพย์สินที่ผู้ร้องได้มาหรือมีเพิ่มขึ้นก่อนที่ประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ข้อ 6 ใช้บังคับ จึงเป็นการออกและใช้กฎหมายที่มีโทษในทางอาญาย้อนหลังไปลงโทษแก่ผู้ร้องซึ่งรัฐธรรมนูญทุกฉบับมีบทบัญญัติห้ามออกกฎหมายที่มีโทษทางอาญาให้มีผลย้อนหลังเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อันถือได้ว่าเป็นประเพณีการปกครองประเทศไทยใน

ระบอบประชาธิปไตยอีกประการหนึ่งด้วย เมื่อ
ประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ข้อ 2 และข้อ 6 ขัด
ต่อธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.
2534 มาตรา 30 จึงใช้บังคับมิได้..."

นอกจากนี้ ศาลฎีกายังอธิบายต่อไปอีกว่า
"อนึ่ง ที่ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2534 มาตรา 32 บัญญัติ...
นั้นเป็นเพียงการรับรองโดยทั่วไปว่า
ประกาศหรือคำสั่งของ รสช. ดังกล่าวจะมี
ผลให้ใช้บังคับได้เช่นกฎหมายเท่านั้น มิได้
บัญญัติรับรองโดยทั่วไปถึงว่าให้ใช้บังคับได้
แม้เนื้อหาตามประกาศหรือคำสั่ง รสช. ดัง
กล่าว ขัดหรือแย้งต่อธรรมนูญการปกครอง
ราชอาณาจักร พ.ศ.2534..."

เราสามารถสรุปสาระสำคัญของคำพิพากษา
ศาลฎีกาฉบับนี้ได้ ดังนี้

หนึ่ง ศาลฎีกายืนยันว่าประกาศหรือคำสั่ง
ของคณะรัฐประหารมีสถานะเป็นกฎหมาย

สอง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจ
พิจารณาเฉพาะประเด็นที่ว่า ประกาศหรือคำ
สั่งของคณะรัฐประหารขัดกับรัฐธรรมนูญที่ใช้
บังคับอยู่ในปัจจุบันหรือไม่

สาม ส่วนในประเด็นที่ว่า ประกาศหรือ
คำสั่งของคณะรัฐประหารขัดกับรัฐธรรมนูญ
ที่ใช้บังคับในขณะที่ประกาศหรือคำสั่งนั้นถูก
ประกาศใช้หรือไม่ (ในกรณีนี้ คือ ธรรมนูญการ
ปกครองราชอาณาจักร 2534 ซึ่งได้ถูกยกเลิก
และแทนที่โดยรัฐธรรมนูญ 2534 แล้ว) ศาล
ฎีกามีอำนาจพิจารณา

สี่ ศาลฎีกายืนยันว่า ธรรมนูญการปกครอง
ราชอาณาจักร 2534 รับรองให้ประกาศหรือคำ
สั่งของคณะรัฐประหารมีสถานะเป็นกฎหมาย
เท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่าประกาศหรือคำ
สั่งนั้นจะต้องชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ห้า ศาลฎีกาเห็นว่า ประกาศ รสช. ฉบับที่
26 ขัดกับรัฐธรรมนูญ เพราะตั้งคณะบุคคล
ขึ้นมาทำหน้าที่เหมือนศาล และใช้กฎหมาย
บังคับย้อนหลังเป็นผลร้ายต่อบุคคล

จะเห็นได้ว่า หากเป็นประเด็นโต้แย้งว่า
ประกาศ รสช. ฉบับที่ 26 ขัดหรือแย้งกับ
รัฐธรรมนูญ 2534 หรือไม่นั้น ศาลฎีกาย่อมไม่มี
อำนาจพิจารณา ต้องส่งประเด็นให้คณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญพิจารณาแทน ซึ่งคณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญก็อาจพิจารณาว่าประกาศ รสช.
ฉบับนี้ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ เพราะมาตรา 222 ของ
รัฐธรรมนูญ 2534 ได้รับรองให้ประกาศ รสช.
ทั้งหมดชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว

ดังนั้น ศาลฎีกาจึงตีความโดยหาช่องทางเข้า
ตรวจสอบความชอบด้วยธรรมนูญการปกครอง
ราชอาณาจักร 2534 แทน เพื่อให้ศาลฎีกามี
อำนาจตรวจสอบและไม่มีบทบัญญัติใดในธ
รรมนูญฯ ที่รับรองความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
ของประกาศหรือคำสั่งของ รสช. ไว้เลย

ผลจากกรณีคำพิพากษาศาลฎีกาที่
913/2536 นี้เอง ทำให้ในการรัฐประหาร
19 กันยายน 2549 เนติบริกรนักยกวาง
รัฐธรรมนูญให้แก่คณะรัฐประหารต้อง
เขียนกฎหมายป้องกันให้คณะรัฐประหาร
อย่างมิดชิดแน่นหนามากขึ้นกว่าเดิม ●

การเยียวยาเหยื่อจากคดีอาญา : ความช่วยเหลือที่มากกว่าค่าทดแทน

นิตินาสตรรอบตน

ณรงค์ ใจหาญ

เหยื่อในคดีอาญาถือว่าเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการที่ถูกประทุษร้ายจากผู้กระทำความผิดอาญา เช่น ผู้ที่ได้รับผลร้ายทางด้านร่างกาย หรือจิตใจ เช่น บาดเจ็บจากการถูกสะกดขี่เบียดเบียนจากการร้ายหรือคาร์บอนมิญาติของผู้ที่ถูกตรชนเสียชีวิต หญิงหรือเด็กที่ถูกประทุษร้ายทางเพศ เป็นต้น เหยื่อหรือผู้เสียหายในคดีอาญาเหล่านี้ นอกจากจะได้รับความเสียหายด้านร่างกายแล้ว จิตใจที่ถูกกระทบก็ยังคงปรารถนาอยู่ตลอดมาแม้ว่าบาดแผลทางร่างกายจะหายไปแล้วก็ตาม ในทำนองเดียวกัน ญาติของผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถยนต์หรือจากการก่อการร้าย หรือการประทุษร้ายต่อชีวิตแม้ว่าความสูญเสียนั้นจะผ่านไปนานเพียงใดแต่ความรู้สึกที่เศร้าใจอันมีผลต่อการสูญเสียก็ยังคงอยู่ในจิตใจของญาติของผู้สูญเสียนั้น

ในการเยียวยาความเสียหายให้แก่เหยื่อในคดีอาญา มีแนวคิดและกฎหมายที่ให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่เป็นต้นเหตุให้เกิดความเสียหายนั้นเป็นผู้ชดเชยค่าเสียหายของละเมิดในกฎหมายแพ่ง เพียงแต่ว่า ในปัจจุบัน หากเป็นคดีอาญาที่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งหรือที่เรียกว่า คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา นั้น หากเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในฐานะลักทรัพย์วิ่งราวทรัพย์ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กรรโชก ฉ้อโกง รับของโจรแล้วพนักงานอัยการเป็นผู้ขอต่อศาลให้จำเลยคืนทรัพย์ให้แก่ผู้เสียหาย หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคามาตรา 43 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าเป็นค่าเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สินอื่นๆ ผู้เสียหายก็สามารถร้องขอให้คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาเพื่อขอให้ศาลสั่งให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายได้ ตามมาตรา 44/1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

นอกจากนี้ ในการขอค่าเสียหายจากรัฐนั้น ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ยังให้ผู้เสียหาย ยื่นขอค่าเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกาย และเพศได้ ภายในหนึ่งปี นับแต่

ได้รับความเสียหาย แต่อัตราในการได้รับค่าเสียหายนั้นเป็นไปตามลักษณะของความเสียหายและไม่เกินอัตราที่กฎกระทรวงกำหนด ซึ่งแนวคิดในการเยียวยาความเสียหายของผู้เสียหายนี้ เป็นการเยียวยาที่รัฐจ่ายให้ เพราะเห็นว่า ผู้เสียหายอาจไม่ได้รับค่าทดแทนจากจำเลยหรือจากแหล่งเงินทุนสวัสดิการอื่นๆ รัฐจึงต้องรับผิดชอบให้ในฐานะที่ดูแลความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนโดยส่วนรวม และถือเป็นการให้ในฐานะที่เป็นเงินที่ช่วยผู้ประสบเคราะห์กรรมที่ไม่อาจได้รับค่าทดแทนจากแหล่งอื่นๆ

อย่างไรก็ดี การเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายหรือเหยื่อในคดีอาญานั้น มิใช่มีเพียงการจ่ายค่าทดแทน อันจะทำให้ผู้เสียหายหรือเหยื่อจะได้รับคืนสิ่งที่เขาสูญเสียไปในรูปของตัวเงินซึ่งคงจะไม่ได้เยียวยาความสูญเสียในจิตใจอันเกิดจากความเศร้าโศกความรู้สึกเสียใจ หรือความรู้สึกหวาดกลัวอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นซ้ำกับตน จากผู้กระทำความผิดซึ่งมักจะเป็นคนใกล้ชิดหรือผู้มีอิทธิพลที่ยังมีโอกาสที่จะกระทำผิดซ้ำต่อเหยื่อ ลักษณะของการเยียวยาจิตใจหรือการฟื้นฟูร่างกายของเหยื่อรวมถึงมาตรการในการป้องกันการทำร้ายซ้ำนี้ ในบางลักษณะคดี เช่นคดีกระทำความรุนแรงในครอบครัว เช่น สามีทำร้ายภรรยา หรือบิดาทำร้ายบุตร เป็นต้น หรือการทารุณกรรมเด็ก ที่กฎหมายมีมาตรการที่ให้เจ้าพนักงาน

งานประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทางการแพทย์ สังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือเหยื่อหรือผู้เสียหายตั้งแต่ต้น รวมถึงการให้การเยียวยาร่างกายและจิตใจ หลังจากถูกประทุษร้าย อีกทั้งมีมาตรการในการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดซ้ำกับผู้เสียหายหรือเหยื่อ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งผู้เสียหายมักจะเป็นหญิงหรือเด็ก และรวมถึงผู้พิการทางสมองที่มักจะถูกประทุษร้ายทางเพศ เป็นประจำ จากคนที่ใกล้ชิด ผู้เสียหายหรือเหยื่อเหล่านี้ จะมีความรู้สึกกลัวการนำคดีขึ้นสู่ศาล หรือร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงาน เพราะไม่มั่นใจว่าหากนำคดีขึ้นไปสู่เจ้าพนักงานแล้ว ตนจะต้องเสียหายจากการเสียชื่อเสียง หรือได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมเพียงใด หากผู้กระทำความผิดนั้นเป็นผู้มีอิทธิพล หรือเป็นผู้มีตำแหน่งที่เป็นที่เคารพนับถือของสังคม ดังปรากฏในหลายๆ คดีที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ ควรผลักดันไปในทางกฎหมายที่จัดให้มีหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ดูแลเหยื่อทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และแนะนำให้เหยื่อทราบถึงสิทธิของเหยื่อที่จะเข้าถึงความเป็นธรรม ได้รับการเยียวยาความเสียหายหลังจากที่ถูกประทุษร้าย มีผู้เข้ามาดูแลเยียวยาความรู้สึกที่สูญเสียไปให้ดีขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายที่ไม่ได้จ่ายเป็นค่าทดแทน เพราะความเสียหายด้านจิตใจเหล่านี้ ไม่อาจทดแทนได้ด้วยตัวเงิน ไม่ว่าจะจ่ายจากจำเลย หรือจากรัฐ

ความเป็นธรรมที่เป็นความคาดหวังของผู้เสียหายคือ ผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้แสดงความรับผิดชอบหรือสำนึกในการกระทำของตน ซึ่งในวันธรรมของคนไทย มักจะเห็นว่า หากคนเราทำผิดแล้วมีความสำนึกผิดและพยายามเยียวยาผลร้ายของตน หรือกลับใจไม่กระทำต่อ ผู้เสียหาย หรือสังคมจะอนุโมทนาสาธุ ไม่ได้ตั้งใจที่จะเอาความหรือแม้กระทั่งไม่เอาโทษหรือถือโทษต่อไป ในทางตรงกันข้ามหากผู้กระทำความผิด ไม่ได้มีความสำนึก แต่กลับใช้ฐานะหรืออิทธิพลของตนที่จะหลบหลีกคดี หรือข่มขู่ผู้เสียหาย ไม่ให้แจ้งความดำเนินคดีกลับทำให้เกิดแรงผลักดันที่จะให้ผู้กระทำความผิดนั้นต้องรับโทษทัณฑ์อันเป็นผลที่เกิดจากการกระทำของตนมากยิ่งขึ้น ในสถานการณ์เช่นนี้ คงจะเห็นได้ว่า แรงกดดันทางสังคม สื่อมวลชนมักจะเรียกหาความเป็นธรรมให้แก่เหยื่อ โดยติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบว่าดำเนินการให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด หากเจ้าพนักงานผู้ใดละเลย ก็จะต้องรับผิดชอบต่อการล่าช้าหรือละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วยดุจเดียวกับผู้กระทำความผิด

กลไกในการดำเนินการเพื่อเยียวยาเหยื่อหรือผู้เสียหายในคดีอาญา จึงต้องเพิ่มเติมในเรื่องของขอบเขตในการเยียวยาที่ต้องขยายไปถึงการให้การดูแลจิตใจความรู้สึกที่สูญเสียไปจากการถูกประทุษร้ายในทันทีหลังจากที่มีการกระทำความผิด รวมถึง มีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมมือกันช่วยเหลือเหยื่อในกรณีนี้ อีกทั้งให้คำแนะนำในการดำเนินคดีรวมถึงการป้องกันมิให้มีการประทุษร้ายซ้ำ นอกจากนี้กลไกที่ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ หากผู้กระทำความผิดมีฐานะทางสังคมสูง หรือมีฐานะทางเศรษฐกิจดี แต่ผู้เสียหายเป็นคนยากไร้ ต้องโอกาส ก็จะทำให้เหยื่อในคดีอาญา มีหลักประกันที่มั่นคงว่า ตนเองจะได้รับความเป็นธรรมที่จะเห็นว่าผู้กระทำความผิดได้รับผลของการกระทำของตนอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างสันติวิธีที่มีหลายๆ หน่วยงานดำเนินการอยู่เพื่อให้ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย และสังคมได้ปรับความเข้าใจและหาทางออกร่วมกัน ก็เป็นมาตรการที่สร้างความปรองดอง และเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายและสังคมได้อีกวิธีการหนึ่งเช่นเดียวกัน